



Sørmarkas
Venner



Norges vassdrags- og energidirektorat

Majorstuen

0301 Oslo

Stavanger, 20.10

Dette brevet sendes på vegne av Stavanger og Rogaland jeger og fisker forening, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, KFUK-KFUM Stavangerspeiderne, Stavanger Turistforening, Naturvernforbundet i Rogaland, Jæren friluftsråd, Ryfylke friluftsråd, Sørmarkas venner, Stavanger Orienteringsklubb, Norsk Ornitologisk forening og Norsk botanisk forening Rogaland

Hørings svar

Krossberg transformatorstasjon

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF, org. nr. 998 129 028) viser til søknad for bygging av Krossberg transformatorstasjon i Tingbøskogen ovenfor Store Stokkavatnet i Stavanger. FNF er et samarbeidsnettverk bestående av natur- og friluftslivsorganisasjoner i Rogaland. Til sammen representerer vi betydelige allmenne interesser innen naturvern, landskap og friluftsliv, med blant annet 40 000 registrerte medlemskap i Stavanger.

Høringsprosessen

Høringsprosessen har båret preg av restriksjonene pandemien har påført samfunnet. Det digitale folkemøtet som ble avholdt ble på ingen måte en erstatning for et ordinært folkemøte, noe NVE kan ta med seg videre til fremtidige saker. At det ble avholdt fysisk befarings tross restriksjoner er positivt.

Alternativ plassering

FNF reagerer sterkt på valg av plasseringen av Krossberg transformatorstasjon. Med omlegging fra fossile energikilder og et økende strømforbruk er det klart at strømmettet må tilpasses og utbygges for å møte de nødvendige behovene. Stavanger sin strømforsyning er sårbar. Organisasjonene har forståelse for det. Det vi savner i søknaden er at Statnett tar hensyn til andre samfunnsinteresser enn de rent tekniske.

Statnett har utredet fire alternativer for plassering av transformatorstasjon der tre av dem er uaktuelle for Statnett. Vi mener alle alternativene er uaktuelle. Deriblant alternativet Krossberg transformatorstasjon i Tingbøskogen. I konsesjonssøknaden sier Statnett at nullalternativet er en driftsperiode på det nåværende anlegget på Stølaheia frem til 2040. Det betyr litt over 18 år til å finne et godt alternativ. FNF undrer seg over at det ikke er vurdert å ta i bruk en industritomt til transformatorstasjonen. Vi ber Statnett om å finne nye alternativer som tar i bruk industritomter eller allerede nedbygde arealer for bygging av transformatorstasjonen.



Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
rogaland@fnf-nett.no | Gamle Jättåvågen 67, 4020 Stavanger | 468 50 786
organisasjonsnummer 998 129 028 | www.fnf-nett.no/rogaland

Konsekvenser for friluftsliv, barn og unge

Store Stokkavatnet vest er registrert som svært viktig friluftslivsområde. Med sin nærhet til bydelen Sunde fungerer den som en grøntstruktur som kobler befolkningen inn til Store Stokkavatnet. Rundt Tingbøskogen er det 8 barnehager med over 500 barnehagebarn, en barneskole med 480 barn og en ungdomsskole med 300 ungdommer. Det betyr at ca. 1 300 barn har dette som sin nærskog til lek, utforskning og læring. Dette er den delene av befolkningen som ikke har anledning til å kjøre til der naturen er. De har krav på sitt nærturterreng. Stavanger kommune har planlagt videre utbygging langs Vestaksen C. Dette vil innebære boligbygging langs Revheimsveien 500 meter fra Tingbøskogen. Transformatorstasjonen som Statnett søker om nå, tar nærturområder bort fra barn og unge fra byggestart og inn i fremtiden.

Tingbøskogen er del av Stavanger Orienteringsklubbs orienteringskart «Krossberg» som også er et registrert idrettsanlegg det er mottatt spillemidler for. Ved siden av Sørmarka er dette området det mest brukte området for orienteringsporten i Stavanger kommune. Her er det blant annet Speidermarka og Tingbøskogen som gir muligheter for skogsløyper i nærhet til byen. Ved bygging av Krossberg transformatorstasjon vil en stor andel av området som i dag er skogsområde med o-teknisk verdi for orienteringsløp bli bygget ned.

Konsekvenser for natur

Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i Tingbøskogen er for dårlig. I konsekvensutredningen inngår Tingbøskogen som en del av Landskapsøkologisk funksjonsområde 14 Stølaheia – Longamyr. Etter vår vurdering tillegges det for lite vekt på at Tingbøskogen må hugges ned for å bygge transformatorstasjonen. Etter befaringen med Statnett 30.9.2021 har botaniker Sverre Bakkevig vært i skogen i to dager i oktober og registrert en svært mye rikere og langt mer verdifull naturrikdom enn det som framkommer i konsekvensutredningen. Han har laget et notat med sine observasjoner og påpeker samtidig at med feltarbeide tidligere i sesongen kunne man forvente å finne flere andre arter.

Våtmark

Ved NV side av Tingbøskogen ligger det et våtmarksområde der det tidligere er tatt ut torv. Dette er i dag leveområde for amfibier. På våtmarksområdet har Statnett planlagt å ha anleggsområde i byggeperioden. Etersom Norge har forpliktet seg til å følge EU sitt vanndirektiv forventer vi at Statnett lager en plan for hvordan de skal hindre negativ påvirkning og utslipp i myren under anleggsområdene.

Skog

Tingbøskogen er en furuskog med innslag av kystfuruskog. Det er funnet forekomster av store hekseringer av sopp. Dette tyder på veletablert økologisk samspill. Ellers er det også funnet trestjernes matsopp i skogen. Skogen bærer lite preg av menneskelig påvirkning, men har noen spor etter plukkhogst. Skogen veksler fra tørr furuskog i sør til våt bjørkeskog i nord, en interessant plantesosiologisk gradient. Bunnvegetasjonen er rik med bringebær, bjørnebær, bregner og mose. De mer fuktige områdene med liggende død ved og grot er gode vekstområder for alger, lav og mose. Det er viktige miljøindikatorer for skogen sammen med vindfall og stående død ved. Den døde veden gir også mulighet for flaggspett og hakkespett til å finne mat og lage reir. Med sin nærhet til 1 300 barn og unge er skogen svært godt egnet til undervisningsformål. Den er også godt egnet for Universitetet i Stavanger. En urban skog gir lett tilgang til unike kvaliteter. Tingbøskogen er, som all skog på Jæren, fremdeles ung i internasjonal sammenheng. Samtidig er dette en av skogene som ble plantet i etterkrigstiden som har potensiale til å bli skikkelig gammel. Dette kan ikke gå tapt.

Konsekvenser for landskapet

Slik transformatorstasjonen er planlagt vil den bli svært synlig. Den er plassert omtrent 25 m høyere i terrenget enn dagens transformatorstasjon Stølaheia, på høydedraget Mimmerudla og i Tingbøskogen. På befaringen med Statnett framkom at det ikke var planer om å senke terrenget der stasjonen er planlagt.

Fra Mimmardlå er det utsyn til Bokn, Kvitsøy og deler av Ryfylkeheiene. Dette er over 30 km fra bakkenivå. Med master som rager 20-25 meter over bakkenivå vil stasjonen være synlig fra store avstander. I og med at anlegget er plassert så ruvende i terrenget og vil påvirke en så stor del av befolkning i Stavanger og langt utover kommunen visuelt, mener vi det burde vært et krav om å utarbeide synlighetskart.

FNF krever at det blir utarbeidet et synlighetskart som viser hvor synlig Krossberg transformatorstasjon vil være ved den planlagte plasseringen.

Avbøtende tiltak

Hvis det viser seg at det ikke finnes noen andre alternativer enn Krossberg transformatorstasjon krever vi disse avbøtende tiltakene gjennomført.

- **Fullstendig sanering av gammel koblingsstasjon på Stølaheia, oppgraving av alle drenerende masser. Gjeninnføring av stedegen vegetasjon.**
- **Statnett kjøper inn en skog av tilsvarende størrelse og tilgjengelighet innenfor fastlands-Stavanger. Overdrar eiendommen til Stavanger kommune og sikrer full arealnøytralitet.**

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland

Koordinator

FNF Rogaland

På kopi:

Statsforvalteren i Rogaland

Rogaland fylkeskommune

Stavanger kommune